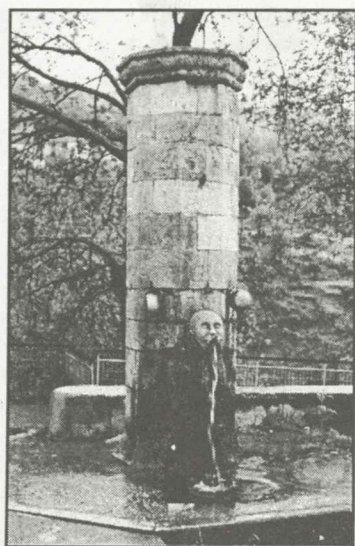

ΠΡΑΜΑΝΤΙΑ

Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων
Έτος Δ', Μάιος-Ιούνιος 1998 - Αρ. φύλλου 21
Ταχ. Διεύθυνση: Γοργοποτάμου 20 - 452 21 Ιωάννινα

ΑΓΙΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Το κόσμημα του χωριού μας, η κεντρική εκκλησία της Αγίας Παρασκευής έχει υποστεί φθορά, η οποία οφείλεται στην εισροή νερού από την παλιά στέγη.

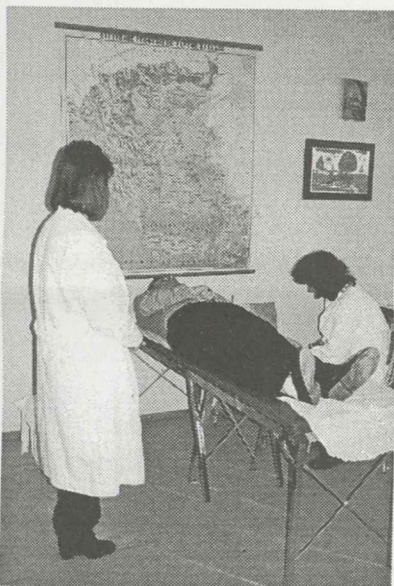
Η στέγη αντικαταστάθηκε μετά από πολύμηνες προσπάθειες της εκκλησιαστικής επιτροπής και προσφορές των πιστών χωριανών μας. Στους ίδιους πι-

στους ή και σε άλλους ακόμη απευθύνεται η εκκλησιαστική επιτροπή για ελαιοχρωματισμό και αγιογράφηση των εσωτερικών τοίχων.

Για το σκοπό αυτό, όσοι επιθυμούν να προσφέρουν την οικονομική τους συνδρομή, να απευθύνονται στα μέλη του εκκλησιαστικού συμβουλίου.

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ (8.8.1998)

Όλοι οι χωριανοί μας γνωρίζουν ότι στα δυο νοσοκομεία της πόλης των Ιωαννίνων έχει συσταθεί από το 1995 Τράπεζα Αίματος των Πραμαντιωτών για την κάλυψη έκτακτων αναγκών των χωριανών μας. Από τη σύ-

σουν μέσω των συγγενών και φίλων τους να το αντικαταστήσουν, αλλά και τους άλλους χωριανούς μας να συνειδητοποιήσουν την αξία της Τράπεζας, ώστε στις 8 Αυγούστου 1998, ημέρα Σάββατο και από ώρα 9.30 π.μ. μέχρι το μεσημέρι να ενισχυθεί η Τράπεζα Αίματος με ικανό αριθμό φιαλών, για ν' αντιμετωπίσουμε και στο μέλλον κάθε περιστατικό. Ήδη έχει ληφθεί απόφαση από την επιτροπή αιμοδοσίας να δίνονται στους μη αιμοδότες μόνο μέχρι δυο φιάλες. Ευνόητο είναι ότι οι αιμοδότες θα έχουν πλήρη κάλυψη όσο θα υπάρχει αποθεματικό.

Η περσινή εθελοντική αιμοδοσία στο χωριό με τη συγκέντρωση 35 φιαλών δεν κρίνεται πολύ αποδοτική. Περίπου το 2% των ενηλίκων ανταποκρίθηκε στο κάλεσμά μας. Ας ελπίσουμε ότι φέτος θα πάρουν μέρος στην ολιγόλεπτη κι ακίνδυνη διαδικασία της αιμοληψίας πολύ περισσότερα άτομα για προσφορά βοήθειας στους πάσχοντες χωριανούς μας. Για το τι πρέπει να γνωρίζει ο υποψήφιος αιμοδότης θα το διαβάσετε στο άρθρο της κ. Ελένης Καρύδη-Λιανού στη σελίδα 10.

X. T.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΕΑ

✓ Αρχισε η κατασκευή του καταφυγίου του χωριού μας. Το πρώτο συνεργείο που εργάζεται στην κατασκευή του καταφυγίου είναι των αδελφών Σπύρου και Βασίλη Γεροδήμου του Αθανασίου.

✓ Έγινε η δημοπράτηση των δύο από τα τρία έργα για τα οποία υπήρχε ενημέρωση στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας. Δημοπρατήθηκε το έργο «Ανάπλαση Ιστορικού-Εμπορικού Κέντρου, προϋπολογισμού 25.000.000 δρχ. Ανάδοχος του έργου είναι ο εργολάβος Χριστιάς Αντώνης ο οποίος κατέγεται από την Βαπτιστή (Γκούρα). Οι εργασίες του έργου αυτού, επειδή αφορά την κεντρική πλατεία, θα προσπαθήσω να ξεκινήσουν μετά τις 15 Αυγούστου.

✓ Επίσης δημοπρατήθηκε το έργο Συντήρηση-Αποκατάσταση Μ. Αγίας Παρασκευής, προϋπολογισμού 25.000.000. Ανάδοχος του έργου είναι ο Κωνσταντίνος Κων/νος από το Μιχαλίτσι, ο οποίος συνεργάζεται με τον χωριανό μας Τραγουδάρα Αθανάσιο.

✓ Το τρίτο έργο που έχει

ενταχθεί στο Πρόγραμμα LEADER II και αφορά την ανάπλαση της Πάνω Πλατείας, προϋπολογισμού 23.000.000, θα δημοπρατηθεί στις 22 Ιουλίου.

Για το μεγάλο θέμα που μας βασανίζει τόσα χρόνια, δηλαδή την έλλειψη νερού τους καλοκαιρινούς μήνες: Ο νέος Γραμματέας της Περιφέρειας Ηπείρου έχει ξεκινήσει σωστά τις ενέργειές του, δηλαδή:

1) έλεγχος από γεωλόγο, 2) Συγκρότηση επιτροπής για έλεγχο ποσότητας στον διαχωριστήρα Μελισσουργών και πρόταση επιτροπής προς την Περιφέρεια Ηπείρου ούτως ώστε να βρεθεί λύση στο πρόβλημά μας. Αν και πιστεύω ότι οι ενέργειες αυτές είναι σωστές, εν τούτοις το πρόβλημά μας δεν πρόκειται να βρει λύση το 1998 γιατί η μέτρηση ποσότητας νερού πρέπει να γίνει τον Αύγουστο. Γι' αυτό παρακαλώ όλους τους χωριανούς μας και ειδικά αυτούς που χρησιμοποιούν μεγάλη ποσότητα νερού για πότισμα, ας σκεφτούν το γειτόνά τους που δεν έχει νερό να πει και περισσότερο την υγεία όλων μας, γιατί το νερό χρησιμοποιείται και για την καθαριότητα των χώρων που ζούμε.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας
N. Λάμπρης

στασή της μέχρι σήμερα η Τράπεζα Αίματος έχει ανταποκριθεί σ' όλες τις ανάγκες που παρουσιάστηκαν. Κινδυνεύει όμως να μείνει χωρίς αποθεματικό, γιατί το τελευταίο τρίμηνο η ζήτηση ήταν ασυνήθιστα μεγάλη. Γι' αυτό παρακαλούμε όσους έκαναν χρήση αίματος, να προσπαθή-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Οι Σύλλογοι των Πραμαντιωτών Αγρινίου-Άρτας και Ιωαννίνων, οργανώνουν δημοτική βραδιά στην κεντρική πλατεία του χωριού μας στις 12 Αυγούστου 1998, ημέρα Τετάρτη και από ώρα 9.00 μ.μ. μέχρι 2.30 το πρωί. Το μουσικό μέρος θα καλύψουν χωριανοί μας καλλιτέχνες και η γνωστή δημοτική αοιδός Ντίνα Αλεξοπούλου.

Την εκδήλωση θ' αρχίσουν χορευτικά τμήματα και η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

✓ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΟΥ ΕΚΑΒ

Επαναλαμβάνουμε την έκκληση όλων των κατοίκων των Πραμάντων και των γύρω οικισμών του Γεν. Νοσοκομείου Χατζηκώστα, στο οποίο υπάγεται το Κ. Υγείας Πραμάντων, να

του ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

αποσπάσουν τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο ένα από τα αυτοκίνητα του ΕΚΑΒ στο Κ. Υγείας Πραμάντων. Τους μήνες αυτούς, που ο πληθυσμός στην περιοχή είναι μερικές χιλιάδες, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη παροχής περισσότερων ιατρικών υπηρεσιών καθώς και η ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης εκτάκτων και επειγόντων περιστατικών και όχι σπάνια η ανάγκη μεταφορών ασθενών στα νοσοκομεία των Ιωαννίνων.

✓ ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ;

Θα πούμε το νερό νεράκι λέει ο λαός μας και δεν αποκλείεται αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα έτσι να γίνει το κρίσιμο διάστημα Ιουλίου-Αυγούστου. Το νερό απ' τις διάφορες πηγές που υδρεύεται το χωριό μας για πολλούς και διάφορους λόγους (ανεπαρκής ποσότητα, βλάβες δικτύου, κακή κατανομή, σπατάλη, έλλειψη ταμειωτήρων κλπ.) δεν επαρκεί. Τι πρέπει να γίνει; Να ζητήσουμε τους μήνες αυτούς αυξημένη ποσότητα νερού της πηγής «Αγκάθι» απ' το γειτονικό χωριό «Μελισσοουργοί». Να γίνεται μόνο χρήση νερού και σε καμμία περίπτωση

ση κατάχρηση. Να κατανοήσουμε πως το νερό τους μήνες αυτούς είναι «αγαθό εν ανεπαρκεία». Να γίνεται αυστηρός έλεγχος στη χρήση του νερού απ' τους υπεύθυνους. Να τιμωρούνται όσοι δε συμμορφώνονται προς τα μέτρα που θα λάβει η κοινότητα για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας.

Να ξεκινήσουν άμεσα έρευνες από ειδικούς γεωλόγους για εντοπισμό νερού στο υπέδαφος πάνω απ' το χωριό μας.

Να θεθεί θέμα άμεσης προτεραιότητας για χρηματοδότηση από το Κοινό Συμβούλιο ή απ' το Δημοτικό αργότερα η έρευνα για εντοπισμό νερού.

Παλιά σκεύη κι εργαλεία προαμαντιώτικου νοικοκυριού στη μόνιμη έκθεση λαογραφικού υλικού του Πνευματικού Κέντρου Τσόπελα Πραμάντων.

✓ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΜΠΑΡΕΣ

Είναι μεγάλη η επείγουσα η ανάγκη τοποθέτησης προστατευτικών μπαρών σε διάφορα σημεία του αμαξίτου δρόμου του χωριού μας πριν ξαναβρηνήσουμε θύματα.

Στον κατήφορο πριν απ' τα «Πλατάνια της Μαυρίκαινας», στα «Καρατζεναίκα» —εδώ καλό θα ήταν να γίνει παράκαμψη του αμαξίτου δρόμου με άλλον ομαλό κι ακίνδυνο— στη «Βρύση του Κουτσού» κι όπου αλλού κρίνουν οι ειδήμονες.

✓ ΣΠΗΛΑΙΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

Γράψαμε σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας μας πως επιτέλους γίνονται μελέτες για την αξιοποίηση του σπηλαίου «Ανεμότρυπα».

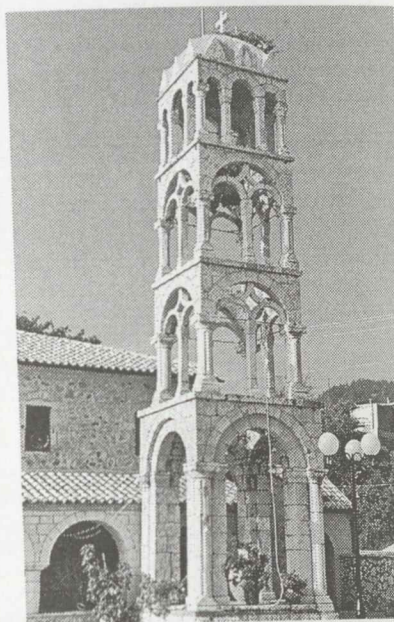
Φαίνεται όμως πως η αξιοποίησή του είναι ακόμα μακριά. Τώρα ζητείται παράκαμψη του αμαξίτου δρόμου για να εγκριθούν και χρηματοδοτηθούν οι μελέτες που υποβλήθηκαν. Ούτε λίγο, ούτε πολύ 38 ολόκληρα χρόνια περάσαν απ' την ανακάλυψή του. Ο δημαρχος, εκτός απ' το νερό, στα θέματα άμεσης προτεραιότητας, πρέπει να βάλει την αξιοποίηση και την εκμετάλλευση του σπηλαίου μας. Καταφθάνουν εδώ απ' όλο τον κόσμο επισκέπτες. Ούτε στοιχειώδης πρόσβαση δεν υπάρχει. Το σπηλαίο μας, ένα

απ' τα καλύτερα των Βαλκανίων, παραμένει κλειστό, άγνωστο κι αναξιοποίητο. Η εκμετάλλευσή του, η εμφιάλωση του νερού της πηγής «Σκάλα» και η τουριστική αξιοποίηση, με κατασκευή ενοικιαζόμενων δωματίων από νέους του χωριού μας καθώς κι ο εκσυγχρονισμός των καταστημάτων, το παραδοσιακό χρώμα που τόσο λείπει απ' τα σπίτια μας κι απ' τις δημόσιες κατασκευές είναι καλές προοπτικές για τη διατήρηση κι ανάπτυξη του χωριού μας.

✓ ΔΡΟΣΕΡΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Δροσερό είναι φέτος το καλοκαίρι στο χωριό. Ο μικρός καύσωνας στις αρχές του Ιουλίου εδώ μόλις έγινε απ' τα χειρότερα.

α) Γκεσούλης Δημήτριος του Γεωργίου, 1ο βραβείο 30.000 δρχ.
β) Λιόντου Αικατερίνη του Δημητρίου, 2ο βραβείο 20.000 δρχ.
γ) Σκέντος Δημήτριος του Ιωάννου, 3ο βραβείο 10.000 δρχ.

Καμπαναριό Αγίου Βησσαρίωνα Φιλιππιάδας. 25 Μάη 1998 (Έργο Β. Χρ. Γεωργιάκη)

✓ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΑ

Η ποδοσφαιρική ομάδα του χωριού μας, η Αθλητική Ένωση Πραμάντων (ΑΕΠ) θ' αγωνιστεί στην Β' Κατηγορία του Ερασιτεχνικού Πρωταθλήματος Ιωαννίνων. Παρακαλούνται τα Πραμαντιώτικα που αγωνίζονται σε άλλες ομάδες να παίξουν στην ομάδα μας αν θέλουμε να έχουμε ένα αξιόλογο σύνολο που θα μπορέσει να διακριθεί.

✓ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η ΑΕ Πραμάντων ευχαριστεί θερμά την Κοινότητα Πραμάντων για την οικονομική της ενίσχυση, ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τον τελευταίο καιρό πέθαναν οι παρακάτω χωριανοί μας. Εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια προς τους οικείους τους.
— Γεωργιος Δημ. Λάμπρης στην Άρτα.
— Κων/νος Θ. Κωστής στην Άρτα.
— Βασιλική συζ. Γ. Νάκα στην Αθήνα.
— Δημήτριος Ι. Μητρογιώργος στην Πράμαντα.
— Κων/νος Χρ. Τσίρκας στην Άρτα.
— Βάγια συζ. Δ. Φώτη στην Πράμαντα σε μεγάλη ηλικία.
— Χρήστος Γ. Θανάσης στην Πράμαντα σε μεγάλη ηλικία.
— Κων/νος Θ. Γκούβας στην Πράμαντα.
— Ελένη συζ. Κ. Γέροντα στην Πράμαντα.
— Σταύρος Γ. Σταυρούλας στην Άρτα.

✓ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ

Συνεχίζονται με εντατικούς ρυθμούς οι εργασίες κατασκευής ορειβατικού καταφυγίου στη μαγευτική θέση «Ισιώμα» των Πραμάντων κάτω απ' τον μεγαλόπρεπο όγκο της επιβλητικής Στρογγυούλας και με πανοραμική θέα ως τους πιο μακρινούς ορίζοντες. Λεπτομέρειες για το καταφύγιο θα γράφουμε σε άλλο φύλλο της εφημερίδας μας.

✓ ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Τα βραβεία που θέσπισε ο συνταξιούχος φιλόλογος κ. Αλέξανδρος Κούρτης να δίνονται σε μαθητές της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Πραμάντων, εις μνήμην Κων/νου Δ. Μπέκα, εφέτος έλαβαν οι παρακάτω:

«ΠΡΑΜΑΝΤΑ»

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ

σαν κλέφτης, όλο κι έπαιρνε θάρρος και μεγάλωνε και σε λίγο, αδιάτακτο, πάτησε και το ασπέναντι βουνό της Πίνδου. Η ρεματιά άρχισε να βογγά και αντί να 'ρχεται η μέρα, θάμπωνε. Πέφταν χοντρές σταλαγματιές, μπουρίνι, αντάρα βαρεία, απανωτά αστροπελέκια.

Ο Δίας μου στέλνει μήνυμα, σέφτηκε ο Αθάμας, αλλά ποιος μπορεί να το ξεδιαλύνει;

Αμέσως καλεί τους σοφούς και τους μάντεις και τους ρωτά: «Τι λέει του Δία η προσαγή; Να προχωρήσουμε ή ανώφελα περιπλανιόμαστε;»

«Βασιλιά, του απαντούν εκείνοι, η

ξεκομμένα πρόβατα και απειλούσαν ο ένας τον άλλο ποιος θα κόψει τα περιγράψει ο Χάμοντ). Έκανε χώρα ισχυρή, με καλή οικονομία, γεωργία και κτηνοτροφία (λένε ότι οι αγνίθες που βρίσκονται ακόμη στην ανωτέρω τοποθεσία χρησιμοποιούν για να ισιώνουν το στημόνι στους αργαλειούς), ενώ αναπτύχθηκαν και οι τέχνες, όπως η κεραμική (στον Άη Βασίλη και στο Σφιτζό υπήρχαν εργαστήρια κεραμοπλαστικής). Ακόμη, αναπτύχθηκε η τέχνη της επεξεργασίας του λίθου (η Πράμαντα από αρχαιοτάτων χρόνων εμπορεύεται το μαύρο τιτανόλιθο, απ' τον οποίο γίνονται εργαλεία, όπως εκείνες οι λίθινες αξίνες που φυλάσσονται στο Μουσείο Άρτης). Και η τέχνη της επεξεργασίας του χαλκού (έχουν βρεθεί στον Άη Βασίλη και αλλού μικρά μπρούτζινα αγάλματα). Έκοψε δικά του νομίσματα, με παραστάσεις της Διώνης και της Αθηνάς. Έτσι οργάνωσε το βασίλειό του, το οποίο οι απόγονοί του (μερικοί από τους οποίους ανεμύχθηκαν ενεργά στα γενικότερα ελληνικά πράγματα) το κράτησαν ισχυρό μέχρι την εποχή της Ρωμαϊκρατίας.

Όμως, μια μέρα, σα θνητός που ήταν, έκλεισε τα μάτια του. Οι δικιοί του φρόντισαν να τον θάψουν με μεγαλοπρέπεια, ώστε να μείνει η μνήμη του στους αιώνες. Κανείς δε γνωρίζει που ακριβώς είναι ο τάφος του (ο οποίος πάντως πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή από τα ριζά της Παναγίας μέχρι τις παρυφές της Χονδρομπούκας).

Κάπως έτσι θυλείται: «Κάτω από μία σπηλιά του Βασιλιά ο τάφος, κλειστός, απταιρόμενος. Την πόρτα σα διαβής, έξι σκαλιά περνάς και να μπροστά σου αλώνι. Να και του Βασιλιά ο θρόνος, άδειος, άδεια και των αρχόντων τα καθίσματα τριγύρω». Εκεί κάτω, μαζαρία αιώνες τώρα περιμένει.

Αθήνα, Ιούνιος 1998
Γεώργιος Βούλαρης

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΚΟΙΝΟΥ ΑΘΑΜΑΝΩΝ

Διώνη
(κρατούσα γλαύκα και γράμματα ΑΘΑΜΑΝΙΑ)

Αθηνά
(κρατούσα γλαύκα και γράμματα ΑΘΑΜΑΝΙΑ)

μπόρα θα φέρει τα άγρια ζώα απ' το βουνό στα χαμιά, την πείνα να χορτάσουν. Κι έτσι που λαίμαργα θα τρών, στομώνουν. Ότι απομείνει, χάρη μας, φιλοξενία. Μπορεί, λοιπόν, στο δρόμο να τα βρούμε».

Ήσυχασε ο Βασιλιάς και διέταξε να προχωρήσουν. Ριζά-ριζά του βουνού ακολουθούσαν τον δρόμο μέσα στο σκιερό δάσος. Σαν φθάσαν στο ανάστρο προς το Μαρκόπουλο, καταστράτες ακούν άγρια μουρητιά. Και να, μπροστά στα έκαμψα μάτια τους ξετυλιγόταν τώρα η αλήθεια του Δελφικού χρησμού.

Λύκοι που 'χαν κατεβεί με τη νεροποντή απ' το βουνό, κατασπάρζαν

στάθηκε μόνος και βιγλατώρησε την όμορφη χώρα, που ήταν πάνω στην καλύτερη ώρα του χρόνου. Δάση παρθένα, γεμάτα γλυκόλαλα πουλιά, νερά κροιστάλλινα, φύση καθάρια. Κάτω βούσος ο Άραχθος και πίσω του η Στρογγυούλα ήταν κατάφορτη με αμνοειδή, των οποίων ο ήχος των κουδουνιών, σαν παιάνες νίκης, αντιλάλουσε στ' αυτιά του Βασιλιά.

Ήταν η νέα του πατρίδα, που άνοιγε στ' αυτόν την αγχαλία της, κι εκείνος άφησε σ' αυτήν την φυλή του. Εκεί εγκαταστάθηκε, «κτίσας χώραν, ην Αθαμανίαν, απ' εαυτού προσφύμευσεν», κατά τον Απολλόδορον. Στον φύση σκυρόν λόφο της Πανα-

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΡΤΗ-ΤΕΑΚΟΥΜΗ

Χειρούργος

Οδοντίατρος

Δωδώνης 13

Ιωάννινα 45221

Τηλ. Ιατρείου 75.491

Τηλ. Οικίας 28.649

ΙΑΤΡΕΙΟ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Κ. ΚΟΥΦΟΥ

Ειδικός Παθολόγος

Μητροπόλεως 93

Τηλ./Fax: 031 224.241

Θεσσαλονίκη

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Δ. ΣΙΟΥΤΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ

Ιατρείο: 28ης Οκτωβρίου 31

Τηλ.-Fax: (0651) 32.778

Οικία: Κύργιου 13

Τηλ. 35.777 - Κίν. 093.233618

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

οικόπεδα στον

Τσόπελα Πραμάντων (εξχωρι-

στά ή και όλα μαζί 2.900 τ.μ.)

σε τιμή ευκαιρίας.

Τηλ. 0651/37.729, 92.755

ΕΡΕΥΝΑ-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΑΔΕΙΕΣ-ΜΕΛΕΤΕΣ-ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΤΕΑΚΟΥΜΗΣ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Κονίτσης 3 - Ιωάννινα 45221 - Τηλ.-Fax: (0651) 38.040

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

Αστυνομικό Τμήμα	61205
Κέντρο Υγείας	61206
Βλάβες Ο.Τ.Ε.	22121
Ξενοδοχείο «Τζουμέρκα»	61336
Ταχυδρομείο	61210
Τηλεφωνικό Κέντρο Πραμάντων	61399
Τηλ. Κέντρο Τσόπελα	61282
Τηλ. Κέντρο Χριστών	61296
Γυμνάσιο	61243
Δημοτικό	61239
Δασονομείο	61221
Δημόσιο Ταμείο	61224
Κοινότητα	61231
ΤΑΞΙ (Γ. Τσιλιγιάννης)	61263

Προβληματισμοί με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος (5η Ιουνίου) Ο άνθρωπος - κομμάτι και όχι ο άνθρωπος - ηγέτης η λύση του προβλήματος

«Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος». Όρος μάλλον αδόκιμος (δεν γνωρίζω καμία ημέρα η οποία να μην είναι παγκόσμια) που χρησιμοποιείται για να καθιλωθεί τις μονάδες μπροστά στην έννοια της παγκοσμιοποίησης, να δείξει ότι όλος ο πλανήτης (αυτοί που καθορίζουν τις τύχες τους) ενδιαφέρεται για το περιβάλλον, επομένως πάμε καλά και δεν πολυχρησιμεύεται η συμβολή μας.

Όλες αυτές οι «παγκόσμιες ημέρες», που όσο περνάει ο καιρός γίνονται και περισσότερες μάλλον να μας θλίβουν θα έπρεπε και όχι

Του Γιώργου
Κ. Παππά

να μας εφησυχάζουν. Όσες τέτοιες εκδηλώσεις επιτελικού χαρακτήρα θυμάται γίνονται «δικην» επιμνημόσυνης δέησης, παρέχουν άλλοθι στην απραξία των υπολοίπων 364 ημερών, δίνουν βήμα σε διαφόρους που μιλούν με την ίδια ευκολία για την «ημέρα της γυναίκας», «την ημέρα κατά του AIDS», ή «για την ημέρα του περιβάλλοντος».

Ζούμε σε εποχές που το περιβάλλον «πουλάει», εκφράσεις όπως οικοσύστημα, βιότοπος, φαινόμενο θερμοκηπίου, ευτροφισμός είναι της μόδας και χρησιμοποιούνται κατά κόρον, πολλές φορές από ανθρώπους που δεν γνωρίζουν τη σημασία τους.

Για να υποστηριχθεί του λόγου το αληθές, η πλειονότητα των ανθρώπων έχει την άποψη ότι τα δάση και γενικά τα φυσικά οικοσυστήματα παράγουν οξυγόνο (στις πόλεις μιλάνε για πνεύμονες πρασίνου), ενώ η πραγματικότητα εί-

ναι διαφορετική.

Ούτε τα δάση, ούτε τα πάρκα παράγουν O_2 , ή για να ακριβολογήσουμε παράγουν μέσω της φωτοσύνθεσης τόση ποσότητα όση τους είναι απαραίτητη για την αναπνοή τους, επειδή κάθε οικοσύστημα έχει μια νομοτελειακή καθαρά δική του δυναμική με στόχο την αυτοτελεία τους.

Η φωτοσύνθεση με την αναπνοή λοιπόν βρίσκονται σε πλήρη ισορροπία, σε αντίθετη περίπτωση θα υπήρχε συσσώρευση οξυγόνου στην ατμόσφαιρα.

Σαφώς και το ατμοσφαιρικό οξυγόνο έχει βιογενή προέλευση, διότι έλειπε από την πρωτόγονη ατμόσφαιρα και δημιουργήθηκε αποκλειστικά από την δράση των φυτικών οργανισμών, αυτή όμως η διαδικασία έχει προ πολλών αιώνων σταματήσει και έχει επέλθει η δυναμική ισορροπία που προαναφέρθηκε.

Τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι πρέπει να προχωρήσουμε σε αποδασώσεις ή καταργηση των χώρων πρασίνου των αστικών κέντρων. Είναι σημαντικότερη η ύπαρξη και των μεν και των δε για λόγους όμως που πολύ απέχουν απ' την ευρέως διαδεδομένη άποψη.

Θεωρείται σκόπιμη η παράθεση ενός ορισμού του οικοσυστήματος για να βοηθήσει να αντιληφθούμε κάτι αυτονόητο, το οποίο όμως η κατακτητική φύση του ανθρώπινου είδους μας κάνει να το ξεχνάμε, ότι δηλαδή είμαστε κομμάτι της φύσης και μάλιστα νεόκοπο.

Σαν οικοσύστημα ορίζεται ένα σύνολο από ζώνες οργανισμούς (βιοκοινότητα) που βρίσκονται σε μια δεδομένη γεωγραφική έκταση και από το αβιοτικό περιβάλλον (βιότοπο) μέσα στο οποίο δρα και αναπτύσσεται η βιοκοινότητα. Υπάρχει έντονη αλληλεπίδραση του ενός συνόλου πάνω στο άλλο και το οικοσύστημα έχει μια καθαρά δική του δυναμική. Έτσι π.χ. ένα έλος, ένα δάσος, μια λίμνη ή ακόμα ολόκληρος ο πλανήτης είναι ένα οικοσύστημα.

Ο άνθρωπος λοιπόν είναι ένα από τα πολυπληθή και αλληλεπιδρώντα στοιχεία των οικοσυστημάτων με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα την ικανότητα να

επιφέρει πολύ σοβαρές μεταβολές σ' αυτά, χωρίς όμως να έχει πετύχει ανοσία έναντι των δυσμενών συνεπειών των δραστηριοτήτων του.

Με αφορμή μια πυρκαγιά που ξέσπασε από την πτώση κεραυνού στο Yellowstone, το μεγαλύτερο εθνικό πάρκο του κόσμου που βρίσκεται στην Αμερική, ξεκίνησε τη δεκαετία του '80 έντονη διαμάχη ανάμεσα σε επιστήμονες οικολόγους απ' τη μια μεριά και δασολόγους απ' την άλλη.

Οι πρώτοι υποστήριζαν ότι εφ' όσον δεν ήταν εμπρησμός αλλά φυσικό φαινόμενο θα έπρεπε να αφεθεί να εξελιχθεί και να ολοκληρωθεί με βάση τους κανόνες του, οι δεύτεροι επέμεναν στην άμεση κατάσβεση της φωτιάς με τα μέσα που ο άνθρωπος διαθέτει.

Η φωτιά σβήστηκε αρκετό καιρό μετά, με ανθρώπινη επέμβαση.

Η εκτίμησή μου είναι ότι ο άνθρωπος-κομμάτι και όχι ο άνθρωπος-ηγέτης του περιβάλλοντος αποτελεί το μοναδικό τρόπο επίλυσης του προβλήματος και αν το παραπάνω δίλημμα είχε τεθεί πολλούς αιώνες πριν, σ' αλήθεια δεν θα υφίστατο (δεν νομίζω ότι ο πρώτος κεραυνός που προκάλεσε πυρκαγιά σε δασική έκταση στην ιστορία της γης ήταν αυτός στο Yellowstone).

Σήμερα όμως έχοντας σαν δεδομένη την επί σειρά ετών λαθμενική διαχείριση του περιβάλλοντος από το είδος μας θα ήταν ουτοπία να αφερθούμε στον νομοτελειακό χαρακτήρα της φύσης. Αυτό που οφείλουμε να κάνουμε είναι να μειώσουμε τα αρνητικά αποτελέσματα της ανθρώπινης δραστηριότητας πάνω στο περιβάλλον. Το πρώτο βήμα είναι η γνώση της σχέσης μεταξύ της δράσης και του αποτελέσματος (αντικείμενο των επιστημών του περιβάλλοντος) και το δεύτερο βήμα είναι ασφαλώς ο περιορισμός και ο έλεγχος της ανθρώπινης επέμβασης (διαχείριση του περιβάλλοντος).

Έχει διαπιστωθεί ότι η ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει αυξήσει τις αρνητικές επιπτώσεις στα οικοσυστήματα στον αιώνα μας αλλά τις δύο τελευταίες δεκαετίες μια νέα τεχνολογία αναπτύσσεται για τη λύση των προβλημάτων της ρύπανσης. Η τεχνολογία της προ-

στασίας του περιβάλλοντος (τεχνολογία αντιρρύπανσης) σήμερα επικεντρώνεται στον καθαρισμό και την ανακύκλωση των ρυπογόνων ουσιών.

Το πεδίο της τεχνολογίας αυτής περιλαμβάνει τον καθαρισμό των λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων, τον καθαρισμό του πόσιμου νερού και του αέρα καθώς και την ασφαλή διάθεση των τοξικών αποβλήτων.

Θέλοντας να δείξουν την μεγάλη πράγματι σημασία της αλληλεπίδρασης στα οικοσυστήματα λένε πως το πέταγμα μιας πεταλούδας στο Πεκίνο μπορεί να προκαλέσει σεισμό στο Λος Άντζελες. Αν αντιληφθούμε την ουσία της παραπάνω πρότασης θα καταλάβουμε και την προσωπική μας δύναμη πάνω στα περιβαλλοντικά τουλάχιστον θέματα και αντί να κυνηγάμε πεταλούδες για να σταματήσουν οι σεισμοί θα ευαισθητοποιηθούμε (χωρίς κανέναν τύπου υστερία) σε ορθότερη διαχείριση του περιβάλλοντος - ζωής μας.

Υπάρχουν λοιπόν τεχνικές λύσεις αναχαίτισης του ήδη υπάρχοντος προβλήματος, σε συνδυασμό δε με απόκτηση περιβαλλοντικής παιδείας από τον καθένα μας, για την ανακοπή της εξέλιξης του στα σημερινά επίπεδα, καθώς και την πολιτική βούληση των οργανισμών «παγκοσμίων ημερών», (έχοντας τουλάχιστον μέχρι τώρα) δεδομένη την ικανότητα της φύσης να επανέρχεται στην ισορροπία δεν θα παραστεί η ανάγκη στο απώτερο μέλλον να βαφτίζουμε κάποια Παρασκευή «Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος».

Βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε: «Ρύπανση και τεχνολογία προστασίας περιβάλλοντος», Τ. Αλμπάνης «Μαθήματα Οικολογίας» Δ. Χριστούλας - Κ. Χατζημήτρος - Α. Ανδρεαδάκης.

Ο χωριανός μας Γιώργος Παππάς είναι Χημικός-Μηχανικός του Α.Π.Θ., εργαστηριακός συνεργάτης του ΤΕΙ Ηπείρου και μεταπτυχιακός στο Χημικό Τμήμα Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με αντικείμενο στην κατεργασία αποβλήτων.

Από τα άλυτα μυστήρια της ζωής

Ο ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ Άκαρπες ως τώρα οι έρευνες των ψυχολόγων και των νευροψυχιάτρων

Στην αέναη ροή του χρόνου οι άνθρωποι διαπίστωναν και την —κατά καιρούς— εμφάνιση μερικών «ιδιόμορφων» φαινομένων, τα οποία με την ποικίλη «σημειολογία» τους έδιναν την αφορμή για τη διατύπωση διαφόρων ερμηνειών τους, τόσο με την «κοινή» λογική, όσο και με τα αποτελέσματα των ερευνών των «καθ' ύλην» αρμοδίων επιστημόνων, ήτοι ψυχολόγων, νευροψυχιάτρων κλπ.

Από το φάσμα αυτών των «υπερ-

Από τον Δρ.
ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΧΡ. ΣΤΑΜΟ
Διδάκτορα Ποιητικής
Επιστήμης - Φιλολόγο

φυσικών» φαινομένων, όπως π.χ. είναι «οι προβλέψεις ετοιμοθανάτων», «τα όνειρα που επαληθεύονται», οι περιέργες διαισθήσεις γύρω από το θάνατο προσφιλούς προσώπου» (1), «τα προμανέματα μελλοντικών θανάτων» (2) και πολλά άλλα ακόμα, θα αναφερθούμε ειδικά μόνο στα δύο πρώτα, που παρατηρήθηκαν —

παλαιότερα— σε μερικούς συγχωριανούς μας.

Α. ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΩΝ (3)

1. Πριν από 48 ακριβώς χρόνια — το 1955 — στον συνοικισμό «Χρηστοί» η Βασιλική χήρα Δημ. Βούλγαρη, 78 χρόνων τότε, ύστερα από μια διμήνη περίπου ασθένεια, βρισκόταν στα «τελευταία» της, όπως συνήθως λένε στο χωριό, για εκείνους που σύντομα θα πεθάνουν. Γύρω της συγγενείς, γειτόνισσες και φίλες παρακολουθούσαν με οδύνη την άνιση μάχη που έδινε με τον θάνατο, ανήμπορες να της προσφέρουν άλλη βοήθεια, εκτός από τα συνήθη παρηγορητικά λόγια που χρησιμοποιούνται σε παρόμοιες περιπτώσεις, για να απαλύνουν τις τελευταίες ώρες της ζωής του κάθε αρρώστου. Έτσι κύλησαν αρκετές ώρες, οπότε σε κάποια στιγμή η άρρωστη είπε ξαφνικά στις γυναίκες (4) που ήταν γύρω της:

— Αυτή την ώρα έρχεται ο Χάρος να με πάρει! Τώρα είναι στο γεφυράκι! (που ήταν πιο κάτω από το σπίτι της).

Οι γυναίκες ξαφνιάστηκαν.

— Τι είναι αυτά που λες μωρή Βασιλική;

Αυτή όμως σαν να μην άκουγε τι της έλεγαν, με το βλέμμα καρφωμένο στο άπειρο, συνέχισε:

— Τώρα είναι στο πουρνάρι! (που ήταν στον δρόμο).

Άφωνες αλλά και έντρομες πια οι γυναίκες αλληλοκοιτάχθηκαν για μια στιγμή και αμέσως μετά όλες έστρεψαν τα βλέμματά τους προς την ετοιμοθάνατη, η οποία συνέχιζε να μιλάει για το όραμα που έβλεπε:

— Τώρα είναι από κάτω από την εκκλησιά! (η οποία ήταν κοντά στο σπίτι της).

Δεν πέρασαν όμως παρά λίγα δευτερόλεπτα και η άρρωστη συμπληρώνοντας τον τραγικό μονόλογό της, ξαναείπε:

— Νάτος! Είναι στην πόρτα! (του σπιτιού της).

Και αμέσως τότε ξεψύχησε!

2. Τέλη Ιανουαρίου 1989. Στο σπίτι του συγχωριανού Γιώργου Βούλγαρη, εφέτη, στον Βύρωνα Αττικής, ο ογδονταπεντάχρονος πατέρας του ήταν μια εβδομάδα περίπου στο κρεβάτι ανήμπορος. Από «γεράματα», όπως έλεγαν παλιά για όσους δεν έπασχαν από κάποια συ-

γκεκριμένη αρρώστια. Σε όλο όμως αυτό το διάστημα η σκέψη του ήταν στραμμένη στην Πράμαντα. Και στις συζητήσεις που έκανε με την οικογένειά του, το επίμονο και συνεχές ερώτημα - αίτημα του ήταν το «πότε θα πάμε στο χωριό». Σε κάποια λοιπόν από αυτές τις συζητήσεις, η γυναίκα του άφησε αυτή τη φορά τα συνήθη καθησυχαστικά λόγια που του έλεγαν, και του είπε:

— Τώρα είναι Γενάρης. Δεν είναι για χωριό. Εκεί θα πάμε το καλοκαίρι.

— Δεν ξέρω τι λες εσύ, της είπε κάπως επιτιμητικά ο άντρας της. Εγώ, ο Γιώργος και οι κοπέλλες, (οι θυγατέρες του) φεύγουμε! Ανεβαίνουμε στα Καραγκυνέικα. Εσύ και η νύφη (η σύζυγος του γιου του) δεν θα ρήθτε. Θα μείνετε εδώ!

Και έτσι έγινε! Στις 31 Ιανουαρίου, ο γέρο-Βούλγαρης πέρασε ήρεμα στην άλλη ζωή. Και το νεκρό σώμα του, το μετέφεραν στην Πράμαντα ο γιος του, οι κόρες του και ένας γαμπρός του. Η γυναίκα του θανόντος δεν πήγε μαζί τους, γιατί την ώρα που ξεψυχούσε ο άντρας της, υπέστη ισχυρό εγκεφαλικό επεισόδιο και δεν μπορούσε πια να μετακινηθεί. Και η νύφη του (σύζυγος του γιου του, Γιώργου) παρέμεινε στο σπίτι, στον Βύρωνα, γιατί είχε την φροντίδα των τριών — ανηλίκων τότε — τέκνων τους.

Έτσι η πρόβλεψη του μελλοθάνατου γέρο-Βούλγαρη αποδείχθηκε αληθινή.

Συνέχεια στην 10η σελ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΣΤΑΤΙΑΔΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός Δ. Π. Θ.

Τοπογραφικά - Μελέτες - Επιβλέψεις - Κατασκευές

ΒΑΣΩ ΧΡΥΣΗ

Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Δ. Π. Θ.

Πυρινέλλα 5, Ιωάννινα ΤΗΛ.: (0651) 79394 - 30892

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΚΟΥΓΚΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 38.660

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΒΙΚΥ ΛΕΤΣΙΟΥ
ΑΡΑΠΗ 4 - ΤΗΛ. 34250/76683

Λειτουργούν ολιγομελή τμήματα όλων των επιπέδων

ΚΩΝ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ

Φωτοτυπίες Σχεδίων - Φωτοαντίγραφα
Χαρτικά - Βιβλιοδεσίες
Δακτυλογραφήσεις

Ναπολέοντος Ζέρβα 2
(εντός στοάς Κεντάκου-έναντι δικαστικού μεγάρου) Ιωάννινα
τηλ.: 0651-71 123

ΠΡΑΤΗΡΙΟ

ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΓΕΩΡ. ΣΙΟΡΕΝΤΑΣ

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ

Διανομή κατ' οίκον

ΑΜΕΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

Νικοπόλεως 73

Τηλ. Πρατηρίου 33322

Οικίας 24365

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝ.

ΜΠΟΥΤΖΑΣ

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ -

ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ι. ΣΤΑΜΟΥ 2 -

ΤΗΛ. 21.947

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Πωλείται οικόπεδο 4 στρεμμάτων στη θέση «Φτέρη» Αγίας Παρασκευής τηλ. 6613483, ή 0671 25446.

ΑΦΟΙ

ΤΣΑΝΤΟΥΚΛΑ

ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΕΤΑ ΑΡΤΑΣ

ΤΗΛ. 0681 - 83.471

ΣΙΔΗΡΟΛΟΥΜΙΝΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΣ Ι. ΧΡΥΣΗΣ

Κατοικός Ιωαννίνων

Τηλ. 47.423

Κινητό: 093 304412

Η ΠΑΛΙΑ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

Ο χώρος της κεντρικής πλατείας με τα μαγαζιά της, οι Καμάρες, το Σεϊτάν Παζάρ και τα άλλα μαγαζιά πάνω και κάτω απ' την κεντρική εκκλησία της Αγ. Παρασκευής συναποτελούσαν την παλιά αγορά των Πραμάντων. Οι χωριανοί το χώρο αυτό τον λέγανε αγορά «θα βγω στην αγορά», πλατεία «θα βγω στην πλατεία» και συνηθέτατα Μεσοχώρι «Να βάλω τα τσαρούχια μου, να βγω στο Μεσοχώρι».

Η πλατεία απλώνεται μπροστά απ' τη μεγάλη δυτική είσοδο της μεγαλόπρεπης κεντρικής ενοριακής εκκλησίας της Αγ. Παρασκευής. Κατάλαμψε έκταση ενός στρεμμάτος περίπου κι απειλήθηκε σοβαρά από κατολισθήσεις απ' τον κοντινό χείμαρρο «Σελινό» του οποίου η κοίτη προσλάμβανε απειλητικές διαστάσεις. Ευτυχώς που το 1939 ο τότε δασολόγος Σερ. Τσιτσάς καθ' υπόδειξη του φιλοπρόδου χωριανού μας Δημοσθένη Τσίρκα άρχισε την εκτέλεση δασοτεχνικών έργων και δεντροφυτεύσεων και σώθηκε το χωριό μας.

Στο κέντρο της πλατείας ο μεγάλος πλάτανος, δέσποζε, που τον φύτεψε το 1846 ο χωριανός μας Κ. Τσατσόγλας μαζί μ' έναν άλλον στο χώρο του Δημ. Σχολείου.

Ο Πιάτανος αυτός ήταν κι είναι το κόσμημα του χωριού μας. Απλώνει τα κλωνάρια του σαν ομπρέλλα κυκλικά ομοιόμορφα συμμετρικά κι είναι ωραίο θέαμα το καλοκαίρι με τις ζέστες να βλέπεις κάτω απ' τον βαθύ ίσκιό του ένα βουερό πλήθος να κουβεντιάζει, να παίζει χαρτιά, να ρεμβάζει...

Σήμα κατατεθέν του χωριού μας ο πλάτανος. Έχουν να λένε όλοι γι' αυτόν δικοί μας και ξένοι και ιστορικός γιατί εκεί πάρθηκαν αποφάσεις όχι μόνο για τις τύχες του χωριού μας, αλλά και της χώρας μας. Εκεί το 1943 ο Νατ. Ζέρβας κι ο Άρης Βελουχιώτης μίλησαν στο συγκεντρωμένο πραμαντιώτικο λαό

για την ανάγκη οργάνωσης της Εθνικής Αντίστασης, φιλήθηκαν και κάλεσαν τον κόσμο να ενταχθεί όπου αυτός επιθυμεί σ' όποιο αντάρτικο σώμα θέλει για να αντιμετωπισθεί ο Γερμανός κατακτητής.

Εκεί έγιναν λαϊκές συνελεύσεις, εκεί μίλησαν πολιτικοί και πολιτευτές. Εκεί στήνονταν οι ζυγίες των μουσικών στα πανηγύρια, εκεί απάγγελλαν οι μικροί μαθητές τα

μαστόρων που φτιάχναν το σοφρά. Σχολαστικός όπως ήταν άρχισε να παρατηρεί τους μαστόρους και να κάνει τις υποδείξεις του. Εκείνοι τον άκουγαν σιωπηλοί.

Ο Γιάννης Τραγουδάρας διπλόδοι πελεκούσε με το καλέμι του μια πέτρα. Στο στόμα του κρέμονταν αναμμένο το τσιγάρο του.

Ο δήμαρχος στάθηκε από πάνω του:

— Δεν καπνίζω, Ιωάννη, εν

Χωριανοί μας στις καμάρες των Πραμάντων

πουήματά τους, εκεί οι δημογέροντες έβριναν τους δασκάλους...

Ο δήμαρχος Νικ. Κ. Μπέκας σε κάποια απ' τις τρεις δημαρχίες του ανέθεσε σε μαστόρους χωριανούς μας τους τραγουδαριούς να φτιάξουν κυκλικό πέτρινο σοφρά που διατηρήθηκε ως το 1966 που ο χωριανός μας Κων. Χαρ. Λάμπρης με χρημάτα του έφτιαξε άλλον που διατηρείται με μικρές διορθώσεις, ως σήμερα.

Μια μέρα ο τότε δήμαρχος Ν. Μπέκας, βγήκε στο Μεσοχώρι να δει την πρόοδο των εργασιών των

ώρα υπηρεσίας του είπε.

Ο μαστορας που ήδη είχε εκνευρισθεί με τις σχολαστικές παρατηρήσεις του δημάρχου απάντησε:

— Γιατί να μην καπνίζω, Δήμαρχε, μην κάψω... τα λιθάρια; Εγώ, όπως βλέπεις, έχω να κάνω με λιθάρια κι όχι με χαρτιά όπως εσύ. Τα χαρτιά τα δικά σου καίγονται, τα λιθάρια τα δικά μου δεν καίγονται και συνέχισε να πελεκάει. Γέλασε ο δήμαρχος και δεν του ξανάπε ποτέ τίποτα.

Δίπλα στον πλάτανο ήταν «το λιθάρι του Πατροκοσμά» που σώζονταν ως πριν λίγες δεκαετίες. Τότε αδαείς το σπάσανε και το πετάξανε στο κοντινό ρέμα για να στρώσουν την πλατεία. Εδώ το 1779, χρονιά του μαρτυρίου του, ανέβηκε και δίδαξε ο ισαπόστολος Πατροκοσμός που 'μεινε τρεις μέρες στο χωριό

μας. Πολλές ιστορίες και περιστατικά απ' το εδώ πέρασμά του και τις διδασχές του διαφύλαξε η τοπική προφορική παράδοση και θα γραφούν σε κάποιο απ' τα επόμενα φύλλα της εφημερίδας μας.

Έστω και τώρα, με την ανάληψη του χώρου της πλατείας που θα γίνει προτείνω να εξορμηθεί το υπόλοιπο μέρος της πέτρας αυτής που είναι θαμμένο και να τοποθετηθεί σε κάποια άκρη της πλατείας. Αφού γίνει το ανάλογο μνημείο και μάθε η σχετική επιγραφή θα αποτελέσει ένα απ' τα μεγάλα ιερά ιστορικά μνημεία του χωριού μας κι απ' τα μάλον αξιοθέατα για τους επισκέπτες.

Δυο πουρνάρια αιωνόβια, προφανώς βακούφικα, τεράστια, ισχυρά βρισκόνταν στο χώρο της κεντρικής πλατείας. Το ένα μπροστά απ' το καφενείο του Κώστα Κονταξή μπροστά απ' τα δυο σημερινά κεντρικά μαγαζιά.

Ο ίσκιος του ήταν προνομιμαχική θέση για τους αρχόντους του χωριού μας. Εκεί κάθονταν «να πάρουν τον καφέ τους» ο δήμαρχος, ο γιαντρός, ο αστυνόμος.

Τον καιρό της δημαρχίας του γιατρού Δ. Σκάρλου (1883-1887) η βρύση «Μεγάλη» ήταν πολυσύχναστη, αληθινό Κέντρο Διερχομένων. Έμπαινε στη σειρά να γεμίσεις ή να ποτίσεις τα μουλάρια.

Εκεί σύχναζαν κι οι νέες του χωριού μας που 'ρχονταν απ' όλες τις μεριές για να γεμίσουν τις βαρέλες τους, να τα πουν και να κυνηφοκοιτάζουν τα παλικάρια του χωριού.

Στο χώρο του σημερινού Δημ. Σχολείου στεγαζόνταν τότε η Στρατοχωροφυλακή. Αρκετοί άντρες που υπηρετούσαν εκεί πηγαί-

Φίλε Πραμαντιώτη
μην ξεχνάς ότι
η εφημερίδα που
κρατάς στα χέρια σου στήριζε-
ται στην αγάπη σου και στη
συνδρομή σου.

Το Δ.Σ. της Αδελφότη-
τας παρακαλεί τους συν-
δρομητές, που για οποιον-
δήποτε λόγο δεν θα πέρ-
σουν εστω ένα φύλλο της
εφημερίδας μας, να τηλε-
φωνούν στα τηλέφωνα
των μελών της συντακτι-
κής ομάδας.

Χρέος του κάθε Πρα-
μαντιώτη να γίνει συνδρο-
μητής της εφημερίδας του

ΓΕΝΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Ο.Ε.
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Γ. ΜΠΙΚΑΣ
Π. ΤΣΙΝΟΣ
Ν. ΝΟΥΤΣΟΣ

ΚΟΥΓΚΙΟΥ 9 Τ.Κ. 452 21 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ. 20.381 - 70.145 - FAX 28.386

ναν στη «Μεγάλη» και πειράζαν τις νεάνιδες. Αυτό σχολιάστηκε στη μικρή κλειστή κοινωνία του χωριού και οι ψίθυροι έφτασαν ως τα αυτιά του δημάρχου. Κείνος έκανε αυστηρές συστάσεις στον Φρούραρχο να συμμαζέψει τους άντρες του. Εκείνος όμως αδιαφόρησε. Οι άντρες του εξακολούθησαν να πειράζουν τις νεάνιδες.

Μια μέρα λοιπόν που ο δήμαρχος «έπαιρνε τον καφέ του» υπό τον ίσκιό του κουφαλερού πουρνάρου αναφέρθηκε, είδε το φρούραρχο κι εξεμάνη. Σήκωσε το ραβδί του και το κατάφερε στο κεφάλι του φρουράρχου.

— Άντρες! στα όπλα! φώναξε εκείνος.

— Πολίτες! στα όπλα! φώναξε κι ο δήμαρχος. Σε λίγα λεπτά ένα πλήθος Πραμαντιωτών με απειλητικές διαθέσεις περικύκλωσε τους δυο άντρες. Ο φρούραρχος έφυγε συνετισμένος κι έτσι σταμάτησαν τα χοντροειδή πειράγματα των αντρών της Στρατοχωροφυλακής προς τις Πραμαντιώτισσες.

Το άλλο πουρνάρι ήταν μπροστά απ' τη βρύση «Αράτης». Εκεί σε κάποιο κλωνάρι του κρέμονταν η μεγάλη καμπάνα (110 κιλά) της Αγ. Παρασκευής πριν γίνει το μεγάλο και περίτεχνο καμπαναριό.

Όταν πάρθηκε απόφαση να κοπεί δημοπρατήθηκε κι η ξυλεία του χρησιμοποιήθηκε για φωτιά.

Δίπλα ήταν η ιστορική βρύση «Αράτης», έργο του χωριανού μας λιθογλύπτη και ξυλογλύπτη Βασίλη Χ. Γεωργιάκη. Για τη βρύση αυτή έχουν γραφεί, κατά καιρούς, τόσα πολλά που εγώ νομίζω πως δε θα πρόσθετα τίποτα αν ξανάγραφα την ιστορία της.

Θα παρακαλούσα μόνο τους αρμόδιους της Κοινότητας να επιτρέψουν, σε μικρή εσοχή που ήδη υπάρχει στην πέτρινη στήλη της βρύσης, να τοποθετηθεί σε ομοιόμορφη με τη στήλη πέτρα μικρή ορθογώνια επιγραφή με τα στοιχεία «ΕΡΓΟ ΒΑΣ. Χ. ΓΕΩΡΓΙΑΚΗ, 1887».

Στη βόρεια πλευρά της πλατείας ορθώνονταν οι περίφημες καμάρες με τα μαγαζιά και το Δημ. Σχολείο. Ήταν πέντε καμάρες τοξωτές, τέσ-

σερες μεγάλες και μια, η μεσαία, μικρή που στεγάριζαν ισάριθμα μαγαζιά. Απ' τις καμάρες ως τις εισόδους των μαγαζιών μεσολαβούσε μικρός λιθόστρωτος στεγασμένος χώρος. Τα μαγαζιά είχαν είσοδο απ' την πλατεία και απ' το πίσω τους μέρος.

Στα μαγαζιά αυτά καθώς και στα άλλα που θα αναφέρω παρακάτω δούλεψαν, κατά καιρούς, πολλοί χωριανοί μας. Εγώ αναφέρω κυρίως αυτούς που δούλεψαν τελευταίοι.

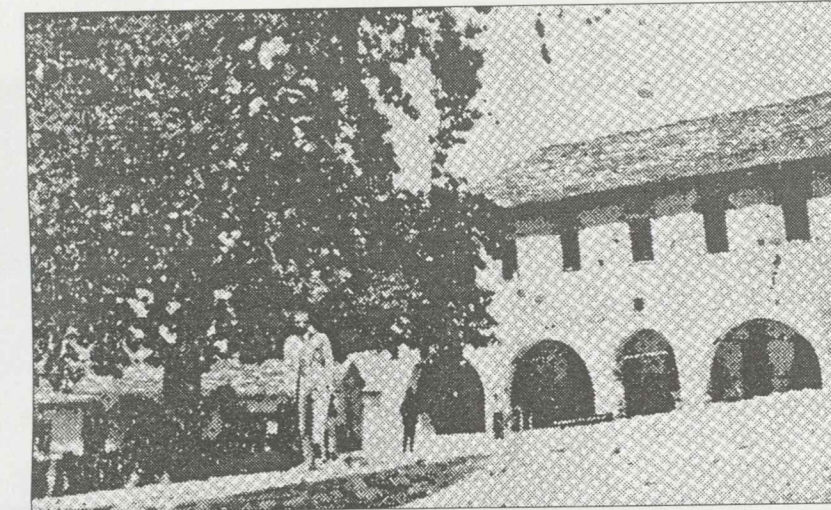
Στις καμάρες λοιπόν είχαν μαγαζιά οι παρακάτω χωριανοί μας.

Νίκος Μπούσης μπακάλικος και καφενέο.

Αδελφό Γκόγκου (Στέργιος και Γιάννης) χασάπικος και ταβέρνα

— Χμ! μ' αρέσουν τ' απάντησε εκείνος. Τόσο μ' αρέσουν που καμιά φορά κάνω τη σκέψη, κι ως συγχωρεθώ γι' αυτό, σαν πεθάνω τα παιδιά αντί για ξεφτέρια να κρατούν σουβλές με νόστιμα λαχταριστά μεζέδια. Με συντροφέψαν όλη μου τη ζωή ως με συντροφέψουν κι ως το θάνατο. Και σήκωσε το ποτήρι με τη ρετσίνα του και σιογήρε το σκοπό «Είχα δουλειά στα Γιάννινα και βγήκα στο παζάρι...».

Το κτίριο του Δημ. Σχολείου που ήταν πάνω απ' τις καμάρες είχε είσοδο απ' εκεί που σήμερα είναι το Ηρώο. Λίγα σκαλοπάτια οδηγούσαν στη μεγάλη πόρτα και μπροστά σαν ανοιχτόνταν μεγάλος διάδρομος. Αριστερά ήταν δυο αίθουσες

Ο πλάτανος με τις καμάρες

Τέλης Μπούσης, κουρείο. Κώστας Μάργαρης, τσαρουχάδικο.

Κοτζαίοι (Κώστας και Μήτρος) πρώτα τσαρουχάδικο και μετά χασάπικο.

— Ο Κώστας Μάργαρης είχε μεγάλο τσαρουχάδικο κι απασχολούσε πλήθος καλφάδων. Και ποιος δε μαθήτευε εκεί. Ένας απ' αυτούς ο Δ.Τ. καλοπαινεύτηκε και με την προίκα άνοιξε δικό του τσαρουχάδικο. Έκανε πλήρη εξολιγισμό. Δεν του 'λειπε τίποτα. Δεν είχε όμως πολλή δουλειά. Για να κούψει τα κεσάτια του σφυροκοπούσε όλη μέρα. Οι Καμαριώτες όμως, βλέποντας αυτά, άρχισαν να το διασκεδάζουν. Μάλιστα κάποιος φώναζε: «Έβγα κυρά Παντάνασσα να δεις την Παρηγορήτσα» υποδηλώνοντας ότι ο κάλφας ξεπέρασε το μαστορά.

Το παραπάνω δίστιχο ήταν γνωστό, λέγονταν κατά κόρον στην Άρτα απ' τον καιρό που χτίστηκε ο ναός της Παρηγορήτισσας.

— Πού τον έβρισκες, που τον έχανες τον χωριανό μας. Κι νάσου τον κάθε απόγεμα έξω απ' την ταβέρνα των Γκογκάων. Ήξερε την ακριβή ώρα που βγαίνουν απ' τη φωτιά οι σουβλές με τα μεζέδια. Τόστρονε λοιπόν κάτω, παράγγελε τα μεζέδια του και τη ρετσίνα του και... καλοπερνούσε.

— Βλέπω σ' αρέσουν τα μεζέδια, τον παρατήρησε κάποιος γνωστός του.

και στο βάθος η μεγάλη αίθουσα για τις μεγάλες τάξεις που γίνονταν και εκδηλώσεις, ομιλίες, θεατρικές παραστάσεις.

Οι καμάρες μαζί με το σχολείο καίχαν τον Οκτώβριο του 1943 απ' τους Γερμανούς κατακτητές. Κάποια σκέψη που έγινε αργότερα να ξαναχαστούν σκόνησε στην ιδέα πως όσο καλαίσθητο και παραδοσιακό θα ήταν το χτίριο θα εμπόδιζε τον ήλιο, το φως, τον αέρα να φτάσει στην κεντρική πλατεία και θα έκουβε τη θεά.

Οι Καμάρες έδωσαν το όνομά τους και στους επαγγελματίες της αγοράς των Πραμάντων. Λέγοντας Καμαριώτες εννοούσαν ανθρώπους έξυπνους, καιάτσους, πολυπράγμονες και φιλοπαίγμονες.

Ονομαστή ήταν η ομορφιά κι ο πλούτος της χωριανής αρχοντίσας Ν.Ρ. και της στοίχισε αργότερα περιπετειώδη απαγωγή από ληστές. Ο χωριανός μας γιατρός Δ.Σ. δεν το κούβε πως την ήθελε για ταίρι του. Βλέποντας πως την προξενεύουν στον ξενόφερτο — απ' τα χωριά της Άρτας — γιατρό Κ. σκέφτηκε πως να ματαιώσει τη δουλειά αυτή. Κατέφυγε, που αλλού, στους περιβόητους Καμαριώτες και ζήτησε τη συνδρομή τους. Και κείνοι κατέστρωσαν σχέδιο και πέτυχαν το σκοπό τους. Έπιασαν τον επιδοξο γαμπρό Κ. και του εκμυστηρεύτηκαν πως η νέα που θέλει να παντρευτεί έχει δεσμό με το για-

τρό Δ.Σ. Και για να αποδείξουν τον λόγο τον αληθές, σκηνοθέτησαν ειρηνική επίσκεψη του γιατρού στο σπίτι της Ν.Ρ. Βλέποντας αυτά ο γιατρός Κ. αναχώρησε απογοητευμένος γιατί δεν είχε ευτυχία κατάληψη το αρχόμενο ειδύλλιο.

Δεν πέρασε καιρός κι έμαθε όλη την πλεκτάνη. Αυτό ήταν αρκετό ν' ακούει «Καμαριώτες» και να φεύγει μακριά. Σαν βρέθηκε σε μικρό όμιλο γιατρών συνάδελφών του και τους άκουσε να παίνευονταν για τα πτυχία τους που πήραν στα Παρίσια και στα Λονδίνα γύρισε και τους είπε:

— Όσες σπουδές κι αν κάνετε κι όσα πτυχία κι αν πήρατε, κι όλο τον κόσμο αν γυρίσατε, αν δεν περάσατε απ' την «Καμάρα των Πραμάντων» τίποτα δεν ξέρετε.

Στο χώρο που σήμερα ορθώνονται τα δυο κεντρικά μαγαζιά της πλατείας ήταν:

Το καφενείο του Κώστα Κονταξή.

Το κουρείο του Μήτσιου Ρούκη.

Το τσαγγάικο και κουρείο του Γιάννη και Μήτσιου Τσιρογιάννη.

Το μπακάλικος και καφενείο του Χαράλαμπου Λάμπρη.

Το καφενείο και καραμελάδικο του Γιαννακούλα Καρατζή.

Το καφενείο και μπακάλικος του Γιαννακούλη Παππά.

Από κάτω απ' την Κεντρική Πλατεία, εκεί που σήμερα είναι οι ταβέρνες, ο χώρος λέγονταν «Σεϊτάν παζάρ» και είχαν μαγαζιά.

Ο Γιώργος Χήρας εμπορικός και μπακάλικος.

Ο Γρηγόρης Παππάς τσαρουχάδικο.

Ο Μήτρος Κοτζιάς και Στέλιο Μάγειρας χασάπικος και ταβέρνα.

Ο Μήσιος Μαργάρης ραφτάδικο.

Ο Τάκης Κεφάλας γαλατάδικο.

Ο Κώστας Βλάχος ραφείο και αδηροπωλείο.

Ο Μήσιος Γεροδήμος κουρείο.

Ο Χρήστος Παπακώστας συμβολαιογράφος.

Εδώ ήταν και το κοινοτικό γραφείο.

Πιο πέρα ήταν το μαγειρείο των Μαιευαίων απ' τις αρχές του 19ου αιώνα τουλάχιστον και το καφενείο του Πεντάρα ονομαστό, ιστορικό.

Παλαιά στο Μάγειρα και καφέ στον Πεντάρα έλεγαν οι παλιοί Πραμαντιώτες δηλώνοντας έτσι την άριστη ποιότητά τους.

Στην πλατεία ήταν και δυο περίπτερα του Γιώργου Σκάρου και του Γιώργου Νικόλη.

Πάνω απ' την εκκλησία ήταν το κελί της Καλόγριας.

Το μπακάλικος και καφενείο του Νίκου Βούλγαρη.

Το μπακάλικος και τσαγγάικο του Νάσιου Νούση.

Και πιο πάνω

Το μαγειρείο κι ο φούρνος του Νάσιου Κωσταντή Θόδωρου και το ραφείο του Τέλη Δ. Μαργάρη.

ΝΙΚΗΦ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Φροντιστήριο «ΜΕΘΟΔΙΚΟ»

Β. Γκαρτζονίκια - Σ. Κωσταδήρα - Δ. Τζαχρήστα

Λειτουργούν ολιγομελή τμήματα

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ - Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

(Για τις πανελλαδικές εξετάσεις Θετικής και Τεχνολογικής κατεύθυνσης με το ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ και ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 1η, 2η, 4η Δέσμη

Έναρξη καλοκαιρινών τμημάτων
22 ΙΟΥΝΙΟΥ

Έναρξη χειμερινών τμημάτων
15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Φροντιστήριο «ΜΕΘΟΔΙΚΟ»

Χ. ΠΑΤΣΗΣ 5 (πλατεία Πάργης), τηλ. 67.884

«Ιστορική ποιητική διαδρομή»

Πρωτοπρεσβύτερος Ν. Κίτσος Άρτα 1996, σελ. 40

Γνήσιος ποιητής ο πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Κίτσος, λυρικός αλλά και στοχαστής, με βιωμένη τη Μούσα του. Μέσα του η αγνότητα του Ηπειρωτισμού, ο πατριωτισμός, η ευαισθησία, δοσμένα με μια τρυφερότητα διαδοχής εικόνων εντυπωσιακών και τρισδιάστατων και ανθρωπίνων καταστάσεων καταγραφείας, υπογραφόμενων από δυναμική επικότητα.

Γράφει Ο Κώστας Τραχανάς

Ο ποιητής μας οδηγεί σ' έναν ταξιδεμένο εξομολογητικό, μέσα από την κιβωτό του είναι του, μέσα από τα μύχια, με οδηγό την σταθμισμένη γνώση και με επιστροφή στην αδιασώστη εποπτεία και επιζήτηση.

Βαθύτατα υπαρκτική η ποιήσή του, σαν ένα ποτήρι δροσερό νερό, σαν ένα ποτήρι δροσερό νερό; Ναι έτσι ρέει η γλώσσα μέσα από την κύλινδρο του Ομήρου, των τραγικών, των πατέρων, μέσα από την ανεξάντλητη λεξιπλαστική της δεινότητας.

Μέσα από τα ποιήματά του αναγνωρίζουμε την αγάπη του για τα προσφιλή πρόσωπα, τη νοσταλγία του πατρικού του σπιτιού, από τη φύση, την ομορφιά κάποιου βαθύσκιου πλατάνου, ζωντανεύει την εποχή και το κλίμα του απελευθερωτικού αντάρτικου αγώνα, προβάλλει τις εθνικές επετείους και την οικονομική εξαθλίωση της εποχής εκείνης...

«Πέρα σ' εκείνα τα βουνά / τ' ανταρσοκεπασμένα / στρέφω το νου και την καρδιά / με μάτια δακρυσμένα, / Τι είναι εκείνο που κρατά / πάντα εκεί το νου μου / και άθελά μου σταματά / το βλέμμα του ματιού μου; ...».

...«Διπλή γιορτή γιορτάζουμε, διπλή και η χαρά μας / ελπιδοφόρο μήνυμα διπλό μέσ' στην καρδιά μας. / Και πρώτα ας πάρομαι / άγιο φως, ας πάρομαι ευλογία / απ' το φως το δυνατό κι απ' τη φωτοχυσία / που φωτοδρόμοι τ' ουρανού, Θεού απεσταλμένοι / μετέφεραν στη Ναζαρέτ προς την ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ...» «Στη φλόγα του καλοκαιριού / ιδρώτας τρέχει σαν βροχή / και το πλατάκι του χωριού / στον ίσσιο του μας προσκαλεί. / Απλώνει γύρω τα κλωνάρια / και την πυκνή του φυλλωσιά...».

Μέσα σε τέτοιες συντεταγμένες πρέπει να εγγραφεί και η ποιήση του πρωτοπρεσβύτερου Νικολάου Κίτσου που, όπως θα διαπιστώσει ο αναγνώστης όταν βυθισθεί στην υποβλητική του ατμόσφαιρα, είναι γεμάτη δύναμη, πάθος, ευαισθησία, αθωότητα, φως και σιωπή.

Ένα σημαντικό πόνημα από ένα ποιητή κοινωνικό και ανθρώπινο. Ο πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Κίτσος γεννήθηκε στην Άρτα. Ήταν ιερέας του ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Άρτας για πολλά χρόνια.

Ήδη, απεξαρτημένος από μέρμνες και καθήκοντα ιεραρχικά και κοινωνικά, συνεχίζει να γράφει ποιήματα.

ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΣΤΕΝΟ

Ναημούν κολώνα στο Στενό,
και φλάμπουρο στη ράχη.
Ν'αγνάντευα μάννα' την Πράμαντα
το έρημο το Σκλούπο.
Έλα μάννα μ' μολόγας,
χαμπέρια από το Σκλούπο.
Πως κλαίει η μάννα το παιδί
και η Χρίσταινα το Χρίστο.
Τρία σύννεφα σαν άραξαν, τα τρία αράδ' αράδα.
Το πρώτο σέρνει τη βροχή, το δεύτερο χαλάζει.
Το τρίτο το ξεστερινό, σέρνει μαργαριτάρι.
Ανάγια-ανάγια τόσπερνε, να μη δασοφυτρώσει.
Κι εκείνο δασοφύτρωσε, και θερισμούς δεν έχει.
Οι μπέηδες το θέριζαν, πασιιάδες τ' αλωνίζαν.
Κι η Μάρω με τη μάννα της, τριγύρ' από τ' αλώνι.
Μάρω μ' μη κουρνιαχτίζεσαι, και μη σε τρώει ο ήλιος.
Εγώ τον Ήλιο αγαπώ, τον κουρνιαχτό ζηλεύω.
Κι αυτόν τον πρώτο λυχνιστή, άντρα θέλ' ατον πάρω.
Κόρη μ' ο πρώτος λυχνιστής, πολύ προικίο γυρεύει.
Γυρεύει τ' άστρα πρόβατα, και το φεγγάρι γίδα
Και τον καθάριο Αυγερινό, 'σημένιο δαχτυλίδι.
Όσα γυρεύει δώστε τα, καλός ην κιας τα πάρει.

(Συλλογή Α. Κ. Καρακώστα)

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δημοσιογραφικά - Λογοτεχνικά Δημιουργήματα

Κωνσταντίνου Δ. Τσακτσίρα

Ο παλαίμαχος χωριανός μας δημοσιογράφος, λογοτέχνης και ποιητής κ. Κων/νος Δ. Τσακτσίρας με πενήνταεπτάχρονη λειτουργική εμπειρία (1940-1997), έστειλε το τελευταίο του βιβλίο με τίτλο «ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΑ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΜΑΤΑ» τιμητική προσφορά στο Σύλλογό μας. Τον ευχαριστούμε θερμά.

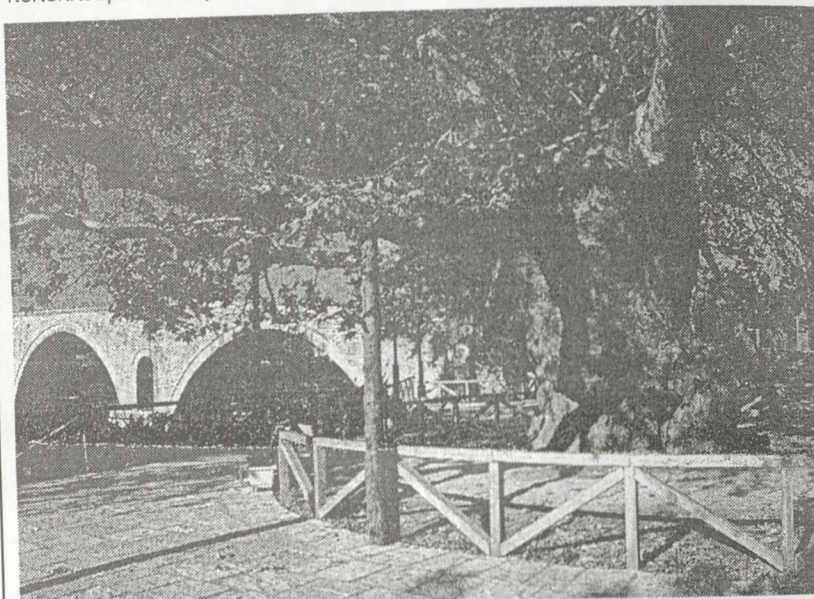
Αναδημοσιεύουμε απ' την εφημερίδα «ΜΑΧΗΤΗΣ» Άρτας κρίσεις και σχόλια για το παραπάνω βιβλίο: «Εκδόθηκε και κυκλοφόρησε το πολύπλευρο και ογκοδέστατο βιβλίο

να χρονογραφημένα και τις συντομογραφμένες, επιφυλλίδες, που ακολουθούν στο βιβλίο.

Με εξαιρετική τέχνη και πολύ χιούμορ έπονται τα επιτυχημένα ευθυμογραφημένα γεμάτα από απρόβλεπτα και ξεκαρδιστικά παθήματα.

Ξεχωριστή θέση στο βιβλίο κατέχουν τα ποιήματα, όλα με ζωηρό ρυθμό και μεγάλη συναισθηματική ένταση.

Υπάρχουν όλες οι συναισθηματικές φορτίσεις χαράς, λύπης, ενθουσιασμού, επιτυχιών, αποτυχιών, αποθαρρύνσεων και απογοητεύσεων, με-

του παλαίμαχου δημοσιογράφου Κων/νου Τσακτσίρα με τίτλο: «ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΜΑΤΑ. Πενήντα επτά χρόνια προσφοράς».

Πρόκειται για μια χρήσιμη πολυσέλιδη έκδοση, που καταγράφει και σχολιάζει την καθημερινή πραγματικότητα, πλουτισμένη σχεδόν με όλα τα είδη του έντεχνου λόγου.

Μεγάλος θησαυρός άρθρων, που καλύπτουν δύο περίπου γενιές, με πολλά καυτά σχόλια από την κοινωνική και πολιτιστική ζωή του τόπου, παρατίθενται στο πρώτο μέρος του βιβλίου, που σημαδεύει τις εκδόσεις του τόπου μας.

Πολύ επιτυχημένα είναι τα καλογραμμένα κείμενα, που ακολουθούν στο βιβλίο και στα οποία κυριαρχούν τα ιστορικά, λογογραφικά και πολιτιστικά στοιχεία της περιοχής μας.

Η προσφορά του συγγραφέα στον τομέα αυτό νομίζουμε ότι είναι μεγάλη και χρήσιμη σε όλους εμάς, αλλά και σ' αυτούς που θα ακολουθήσουν και θα ζήσουν στο χώρο αυτό μελλοντικά. Τα διηγήματά του που αναφέρονται στα ήθη και έθιμα του τόπου μας και τα οποία κινδυνεύουν να λησμονηθούν και να χαθούν, νομίζουμε ότι αποτελούν σημαντική προσφορά του κ. Κων/νου Τσακτσίρα για την περιοχή μας.

Οι εορταστικές εκδηλώσεις τοπικές και πανελλήνιες, εθνικές και θρησκευτικές, λαϊκές και επίσημες, προβάλλονται μέσα από τα απλογραμμένα

ταφρασμένες όλες σε ποιητικά δημιουργήματα.

Μέχρι και οι μελαγχολικές και πονόμυχες νεκρολογίες για αγαπημένα πρόσωπα, που έφυγαν άλλοτε πρόωρα και άλλοτε άδικα από τη ζωή μας, δεν λείπουν από το πολύφυλλο βιβλίο.

Ακόμη και επιτυχημένα σκετσ, διδακτικοί διάλογοι, και πολλές βιβλιοκριτικές δεν λείπουν από το πλούσιο σε θέματα και άφθονη πνευματική τροφή, βιβλίο του ακούραστου δημοσιογράφου κ. Τσακτσίρα και που τελειώνει με επίσημη πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

Σίγουρα πρόκειται για ένα καλοδεμένο, ευκολοδιάβαστο και ξεκούραστο βιβλίο με απλή στρωτή και κατανοητή γλώσσα, που θα ευχαριστήσει και ικανοποιήσει και τον πιο απαιτητικό αναγνώστη.

Είναι ένα βιβλίο απαραίτητο για κάθε Βιβλιοθήκη ατομική, οικογενειακή, σχολική, βιβλιοθήκη συλλόγων και σωματείων.

Ενα βιβλίο γραμμένο με μεγάλο σεβασμό προς την παράδοση μας, τον πολιτισμό μας, τις αξίες και τα ιδανικά της φυλής. Όλες οι ηλικίες των αναγνωστών θα βρουν κάτι χρήσιμο, κάτι ωραίο, κάτι νοσταλγικό και κάτι το ενδιαφέρον.

Αξίζει να το προμηθευτούμε όλοι μας.

Εφημερίδα «ΜΑΧΗΤΗΣ» Άρτας
Κρίσεις-Σχόλια

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΑΙΘΟΥΣΑΣ

(Τα χρηματικά ποσά για τις διαφημίσεις δεν περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα)

Παππάς Κων/νος Ι.	Ρόδος	5.000	Γιούλης Βασίλειος Ευ.	Ιωάννινα	2.000
Μπόγδος Γεώργιος Π.	Πράμαντα	2.000	Πιπεριάς Βασίλειος	»	2.000
Θανάσης Μιχάλης Χρ.	»	2.000	Βάνα Σπυριδούλα Κ.	Πρέβεζα	5.000
Σαπλάουρας Νίκος Ι.	Άρτα	2.000	Μεράντζας Χρήστος Δ.	Πράμαντα	2.000
Ρούμπου Σταθούλα Ι.	Πύργος	3.000	Καραγκούννης Κων/νος Στ.	Μεσολόγγι	3.000
Παππάς Λάμπρος Ι.	Πράμαντα	2.000	Τσακούμης Γεώργιος Ευ.	Ιωάννινα	5.000
Θανάσης Κων/νος Χρ.	»	2.000	Νούτσος Ελευθέριος	Κομοτηνή	5.000
Σταύρος Γεώργιος Δ.	»	2.000	Βουρλόκας Κων/νος Δ.	Αθήνα	5.000
Τραγουδάρας Κων/νος Δ.	»	1.000	Γεωργάκης Σωτήριος Αθ.	Άρτα	10.000
Φώτης Ιωάννης Κ.	»	2.000	Επιφανίδης Άλκης Ν.	Ιωάννινα	2.000
Καρβέλας Γεώργιος Κ.	»	2.000	Κοντοδήμας Σπύρος Δ.	Ιωάννινα	3.000
Κριεζία Βασιλική Α.	Αθήνα	5.000	Τσιλιγιάννης Θεόδωρος	»	2.000
Λάμπρης Βασίλειος Ι.	Γιάννινα	100.000	Αστ. Τμήμα	Πράμαντα	2.000
Βαίτης Ευστάθιος Χ.	Τρίκαλα	22.000	Σταύρος Δημήτριος Γ.	Αθήνα	5.000
Παλαιχώρης Βασίλειος Χ.	Αθήνα	2.000	Μολώνης Πέτρος Θ.	Αγρίνιο	3.000
Τραγουδάρας Σταύρος Χ.	Άρτα	2.000	Σιαπλάουρας Παναγιώτης Ι.	Αθήνα	5.000
Σιώζου Γκόλφω Α.	»	2.000	Λιανός Ευστάθιος Δ.	Ιωάννινα	2.000
Τσίρκας Αθανάσιος Χ.	Αμφιλοχία	3.000	Παπαγεωργάκης Ιωάννης	Αθήνα	5.000
Τραγουδάρας Νίκος Δ.	Πράμαντα	2.000	Κόμης Κω/νος	Ιωάννινα	2.000
Τσακτσίρας Ιωάννης Δ.	Πάτρα	5.000	Σιαπλάουρας Γεώργιος Ευστ.	»	2.000
Τσακτσίρα-Ντίνου Κων/να Ι.	»	2.000	Σιαπλάουρας Λάμπρος Δ.	»	5.000
Μάργαρας Ναπολέων	Ιωάννινα	22.500	Αντώνης Παναγιώτης	Αθήνα	2.000
Τραγουδάρας Κων/νος Π.	»	2.000	Καρατζέννης Κων/νος Γ.	Ιωάννινα	6.000
Ζολώτας Θεόδωρος	Αθήνα	5.000	Γκούβας Χρήστος	Άρτα	5.000
Χρύση-Κονταξή Αικατερίνη Ι.	Ιωάννινα	3.000	Νούτσου-Ντάλα Παρασκευή	Πράμαντα	5.000
Καλόγηρος Νικόλαος Κ.	»	3.000	Αρτέμις Χρήστος	Άρτα	2.000
Κώτης Δημήτριος Π.	Αθήνα	5.000	Γιαννάκης Αριστοτέλης	»	2.000
Κώτης Παύλος Δ.	»	5.000	Παπαχρήστος Σωτήριος	»	2.000
Γκεσούλης Δημήτριος Ι.	»	5.000	Μαίρηγίτης Κων/νος	»	2.000
Βουρλόκα Πολυτίμη	»	3.000	Βαίτης Κων/νος Δ.	»	2.000
Παπαγεωργίου Καλίτσα	»	3.000	Γκούβας Απόστολος	»	5.000
Καρατζέννης Δημήτριος Χρ.	Ιωάννινα	5.000	Γεωργάκης Δημοσθένης	Αθήνα	2.000
Γεωργάκης Χρήστος Κ.	»	5.000	Γεωργάκης Κων/νος	»	2.000
Τραχανάς Βασίλειος Ι.	»	5.000	Γεροδήμου - χήρα Αθηνά Κ.	Ιωάννινα	2.000
Τάσης Δημήτριος Θωμά	Μύκονος	2.000	Αρμύρας Απόστολος Β.	Αμφιλοχία	5.000
			Λιανός Χρήστος Γ.	Άρτα	5.000

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η αίθουσα του Συλλόγου μας είναι ανοιχτή για το κοινό κάθε μέρα 7-8 μ.μ. εκτός Παρασκευής και Σαββάτου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Σας γνωρίζουμε ότι ανταποκριτής της εφημερίδας μας στην Άρτα είναι ο κ. Αποστόλης Δ. Σταυρούλας, Χατζοπούλου 3, τηλ. 28.661, στον οποίο μπορείτε ν' απευθύνεστε για συνδρομές, εγγραφές νέων μελών κ.τ.λ.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ - ΠΑΝ. ΔΙΑΦΑΣ

→ Ολιγομελή τμήματα

- Γυμνασίου
- Α και Β Λυκείου (Εθνικό Απολυτήριο)
- 1ης, 2ης και 4ης Δέσμης
- Αποφοίτων

→ Διδάσκονται:

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ - ΦΥΣΙΚΗ - ΧΗΜΕΙΑ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

→ Έναρξη καλοκαιρινών τμημάτων: 22 Ιουνίου

→ Έναρξη χειμερινών τμημάτων: 15 Σεπτεμβρίου

ΣΤΟΑ ΟΡΦΕΑ (Εναντί Ταχυδρομείου) 1ος και 3ος όροφος
τηλ. 29.444 - 27.722

Δωρεά στη μνήμη Κων/νου Έξαρχου

Συμπληρώθηκαν έξι μήνες από τη μέρα που ο πολυαγαπημένος μας αδελφός «Κωνσταντίνος Αθαν. Έξαρχος» έφυγε από κοντά μας.

Στη μνήμη του καταθέσαμε το ποσό των 60.000 δρχ. στην εκκλησία του χωριού μας, Αγία Παρασκευή Πραμάντων.

Οι αδελφές του

Δωρεά εις μνήμην

Εις μνήμην των γονέων μου Ιωάννη και Ελένης Θεοδώρου Λάμπρη και των αδελφών μου Κων/νου Ι. Λάμπρη, Αικατερίνης και Γεωργίου Χήρα του Νικολάου, προσφέρω το ποσό των 100.000 δρχ. στο Σύλλογο Πραμαντιωτών Ιωαννίνων για τον εξοπλισμό της αίθουσάς του.

Βασίλης Ι. Λάμπρης

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

«Οι φίλοι της Grecia Salentina»

Αγαπητοί Κύριοι,

Το Δ.Σ. του συλλόγου μας, σε ένδειξη τιμής και σεβασμού προς το πρόσωπο του αιγυπτίου Κώστα Έξαρχου, καλού μας φίλου και δραστήριου μέλους του συλλόγου μας, αποφάσισε να διαθέσει το ποσό των είκοσι χιλιάδων δραχμών (20.000) για τις ανάγκες του Πολιτιστικού Συλλόγου Πραμάντων, για τις δραστηριότητες του οποίου πάντοτε μας μιλούσε.

Με τιμή
Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος
Αριστοία Καζαντζή

Η Γενική Γραμματέας
Κίτσα Δημολίκα

Ιωάννινα, 13 Μαΐου 1998

Τι πρέπει να γνωρίζει ο υποψήφιος αιμοδότης

Η λήψη αίματος από ένα άτομο είναι μία ιατρική πράξη που για την διεξαγωγή της πρέπει να τηρούνται κάποια ιατρικά κριτήρια.

Προκειμένου ένα άτομο να χαρακτηριστεί κατάλληλο για αιμοδότηση, πρέπει η υπηρεσία αιμοδοσίας να προβεί πρώτα στη λήψη ιατρικού ιστορικού και σε μια σύντομη κλινική εξέταση του ατόμου.

Αφού κριθεί κατάλληλος ο αιμοδότης οδηγείται στην αίθουσα αιμοληψίας. Η όλη διαδικασία που ακολουθεί είναι ανώδυνη και τελείως ακίνδυνη και διαρκεί μόνο πέντε λεπτά. Ανώδυνη γιατί ο στιγμιαίος πόνος δεν είναι μεγαλύτερος από το τρύπημα μιας μικρής βελόνας. Τελείως ακίνδυνη, γιατί τα υλικά που χρησιμοποιούνται σε όλες τις αιμοδοσίες είναι

αστηρά μιας χρήσεως. Ο όγκος αίματος που προσφέρει ο αιμοδότης περίπου 350 ml αποκαθίσταται αμέσως από τον οργανισμό. Μόνο 10' λεπτά χρειάζεται ο οργανισμός για να αναπληρώσει τον όγκο του αίματος που του αφαιρέθηκε.

Το αίμα των αιμοδοτών εξετάζεται σχολαστικά για αρρώστιες οι οποίες είτε υπάρχουν και αγνοούνται είτε τις έχει περάσει ο αιμοδότης, χωρίς να το έχει αντιληφθεί.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί οτιδήποτε, το αίμα καταστρέφεται, ενώ ειδοποιείται ο αιμοδότης για να κάνει τις εξετάσεις που πρέπει.

Διάφορα νοσήματα ή παθολογικές καταστάσεις απαγορεύουν οριστικά ή προσωρινά την αιμοδοσία από το φόβο μήπως επιβα-

ρυνθεί η υγεία του αιμοδότη ή μήπως μεταβιβαστεί με την μετάγγιση ένα λοιμώδες νόσημα στο λήπτη.

Σοβαρές αλλεργικές καταστάσεις απαγορεύουν την αιμοδοσία, εποχιακές αλλεργικές καταστάσεις και λήψη αντιαλλεργικών φαρμάκων απαγορεύουν προσωρινά την αιμοληψία.

Οι έγκυες γυναίκες δεν επιτρέπεται να δώσουν αίμα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και τουλάχιστον έξι μήνες μετά τον τοκετό.

Σχετικά με τους εμβολιασμούς δίδονται οι εξής οδηγίες:

1) Αποφυγή αιμοδοσίας επί 3 εβδομάδες μετά τα εμβόλια ιλαράς - παρωτίτιδος - κίτρινου πυρετού - πολυομυελίτιδας.

Οι τοξικομανείς και αλκοολικοί δεν πρέπει να δίνουν αίμα.

Πριν την αιμοληψία πρέπει να προηγηθεί ελαφρύ γεύμα, μετά την αιμοληψία ο αιμοδότης να πάρει την τροφή που του προσφέρεται να μην αποχωρήσει από το χώρο της αιμοληψίας πριν περάσει λίγη ώρα, να μην καπνίσει τις επόμενες δύο ώρες. Το επόμενο γεύμα από τον χρόνο της αιμοληψίας να είναι καλό.

Συνιστάται η λήψη αρκετών υγρών και αποφυγή οινοπνευματωδών ποτών την ημέρα της αιμοληψίας.

Τέλος ο αιμοδότης δικαιούται 1) Χορήγηση αίματος σε ώρα προσωπικής ή οικογενειακής ανάγκης και 2) Δωρεάν εργαστηριακές εξετάσεις σε περίπτωση προσωπικής του ασθένειας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΥΔΗ - ΛΙΑΝΟΥ ΜΑΙΑ

Ο ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ

Συνέχεια από την 5η σελ.

Β. ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΠΟΥ ΕΠΑΛΗΘΕΥΘΗΚΕ

Θα ήταν περίπου 83 χρονών το 1937 η Κωσταντώ, σύζυγος του Νικολάου Αντώνη, κατοίκου του συνοικισμού Χρηστοί, όταν μια ξαφνική πνευμονία, της έκοψε το νήμα της γήινης ζωής της. Έκτοτε πέρασαν πολλές μέρες, γύρω στις πενήντα, και μια νύχτα ο σύζυγός της την είδε στον ύπνο του, να του λέει:

— Αύριο πρωί, να ανοίξεις το μπαούλο και να πάρεις ένα πενηντάρι που έχω βάλει μέσα σε ένα ζευγάρι τσουρέπια. Επακολούθησε τότε η σχετική έρευνα και οι πενήντα δραχμές, που ήταν οι μικροοικονομίες από τα χρήματα, τα οποία της έδινε ο σύζυγός της για τα καθημερινά έξοδα του σπιτιού, βρέθηκαν εκεί ακριβώς που είπε στο όνειρο η μακαρίτισσα. Το «σημαδιακό» αυτό όνειρο, το διηγήθηκαν τότε αμέσως στους συντοπίτες τους ο σύζυγος, καθώς και ο γιος της θανούσας.

Την άλλη μέρα, προβληματισμένος ο γέρο-Νίκος, διηγήθηκε στον γιο του το παράξενο αυτό όνειρο και του πρότεινε να ψάξουν στο μπαούλο για να διαπιστώσουν, αν πράγματι υπάρχει αυτό το «πενηντάρι» μέσα σε τσουρέπια. Επακολούθησε τότε η σχετική έρευνα και οι πενήντα δραχμές, που ήταν οι μικροοικονομίες από τα χρήματα, τα οποία της έδινε ο σύζυγός της για τα καθημερινά έξοδα του σπιτιού, βρέθηκαν εκεί ακριβώς που είπε στο όνειρο η μακαρίτισσα. Το «σημαδιακό» αυτό όνειρο, το διηγήθηκαν τότε αμέσως στους συντοπίτες τους ο σύζυγος, καθώς και ο γιος της θανούσας.

ΕΠΙΛΟΓΙΚΑ

Ύστερα από όλα αυτά που ήδη προαναφέρθηκαν, καθώς και πάμπολλα άλλα παρόμοια (6), τα οποία έχουν παρατηρηθεί και από άλλους ανθρώπους — συγχωριανούς μας και μη — επιβεβαιώνεται και πάλι η παρεμβολή του πνεύματος στην ύλη, καθώς και η ανεξαρτησία της συνειδήσεως από το σώμα (7).

Φαίνεται πως μερικοί άνθρωποι, σε κάποια στιγμή της ζωής τους

ανοίγουν — άγνωστο πως — διάυλο επικοινωνίας με το «υπερπέραν» και πλησιάζοντας την περιοχή του παντοδύναμου Θεού, φωτίζονται από το ανέσπερο φως του στα άδυτα του νου και της ψυχής τους, με αποτέλεσμα να μπορούν να προβλέπουν μελλοντικά γεγονότα, που αφορούν τους ίδιους ή τα μέλη των οικογενειών τους.

Πάντως η συνεχιζόμενη πρόσδοσ της επιστήμης αποδεικνύει συνεχώς, πως το σύμπαν είναι πιο πολύπλοκο, από ότι υποτιμούμαστε. Και φυσικά δεν μπορεί κανείς — ιδίως οι επιστήμονες που σέβονται τον εαυτό τους — να αποκλείουν την ύπαρξη όλων των φαινομένων που χαρακτηρίζονται ως «υπερφυσικά», χωρίς να προσθέσει και την φράση: «τουλάχιστον με τις γνώσεις που έχουμε μέχρι σήμερα».

Δρ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡ. ΣΤΑΜΟΣ
Διδάκτωρ Πολ. Επιστήμης
Φιλολόγος τ. Λυκείαρχης

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Πρβλ. ΒΗΜΑ 11.5.97, σσ. 24-25. Ο Αρ. Τσανακλίδης μιλώντας για τον θάνατο της μητέρας του είπε: «Ο θάνατός της με συγκλόνισε. Μας ειδοποιούν και ερχόμαστε αυθημερόν ο αδελφός μου και εγώ από το Λος Άντζελες. Ξημέρωνε στο αεροδρόμιο του Άμστερνταμ και νιώθουμε ξαφνικά την παρουσία της ανάμεσά μας! Το πιστεύεις αυτό; Ακριβώς τη στιγμή που ξεψυχούσε και μας γύρευε!».

Μια άλλη μορφή διαίσθησης υπάρχει και στο ακόλουθο περιστατικό, που διάβασα σε τοπική εφημερίδα χωριού της Ευρυτανίας, χωρίς τότε — ατυχώς — να σημειώσω τον τίτλο και την ημερομηνία εκδόσεώς της. «Ο παπασωτήρης Κατής είχε 5 παιδιά ... Ένα βράδυ πριν μπει μέσα στο σπίτι του Τσιώνη (για νυχτέρι) άκουσε να συζητάνε ότι «πέθανε και το τρίτο παιδί του παπα-Σωτήρη, ο Δημήτρης» (είχε ήδη χάσει τον Κώστα και την Ελένη). Ήταν μία φήμη, η οποία απεδείχθη λαθεμέ-

νη. Ο παπάς έφυγε χωρίς να μπει μέσα, πήγε στο σπίτι (του) και είπε της παπαδιάς να τον σκεπάσει για να κοιμηθεί, γιατί δεν θα τον ξανασκεπάσει άλλη βραδιά! Την επομένη ημέρα αφού συνόδευσαν τον παπά των Ψιανών μέχρι την έξοδο του χωριού, γύρισε στο σπίτι και πέθανε μόλις έφτασε στην πόρτα».

Περίεργες τέλος διαισθήσεις παρατηρήθηκαν και στα ζώα! Σχετικά πρβλ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ: 4.12.96 «Οι επιστήμονες απέδειξαν ... (ότι) τα σκυλιά είναι σε θέση να «διαβάζουν» την σκέψη των ανθρώπων. Πειράματα κατά τα οποία βίντεο κατέγραφε τις κινήσεις των σκύλων την ώρα που οι δικοί τους ετοιμάζονταν να επιστρέψουν στο σπίτι από την δουλειά τους, έδειξαν, ότι το 46% των ζώων αυτών το καταλάβαιναν, το διαισθάνονταν... «Ο σκύλος μου Τζέιπι — λέει η μис Σμαρτ — όπως με βεβαιώνει και ο πατέρας μου, έπαιρνε θέση στο παράθυρο πάντοτε λίγη ώρα πριν γυρίσω σπίτι, δηλαδή την ώρα που ξεκινούσα να γυρίσω...».

2. Τις ακόλουθες ιστορίες μπορεί κανείς να τις βρει στα σχετικά με τα πρόσωπα αυτά βιβλία:

Α. ΙΣΤΟΡΙΑ: «Ένας αστρολόγος είχε πει στην Αικατερίνη των Μεδίκων (σύζυγο του Γάλλου βασιλιά Ερρίκου Β' και μετέπειτα αντιβασίλισσα), ότι θα πεθάνει πλησίον του Σαιν Ζερμαίν. Η Αικατερίνη έκτοτε απέφευγε επιμελώς να βρίσκεται σε περιοχή, όπου υπήρχε εκκλησία στο όνομα αυτού του Αγίου. Μια μέρα που αρρώστησε βαριά, όλοι γύρω της είχαν την βεβαιότητα, ότι είχε φθάσει το τέλος της, εκτός από την ίδια, που γνώριζε ότι δεν υπήρχε εκκλησία Σαιν Ζερμαίν στην περιοχή. Ένας νέος γιατρός ήρθε τότε για να εξετάσει την ασθενή και όταν τελείωσε την εξέταση, η Αικατερίνη τον ρώτησε ποιο ήταν το όνομά του, επειδή τον έβλεπε για πρώτη φορά. «Σαιν Ζερμαίν» απάντησε ο νεαρός. Και τότε η Αικατερίνη των Μεδίκων πέθανε!

Β. ΙΣΤΟΡΙΑ: «Η διορία του Νέρωνα». Σε ερώτηση του Νέρωνα η Πυθία του είπε πως πρέπει να φοβάται τα 73 χρόνια. Ο Νέρωνας ήταν 40 και ξένοιαστος γύρισε στην Ρώμη, όπου λίγο αρ-

γότερα τον ανέτρεψε η επανάσταση του Γάλβα, που ήταν 73 ετών!

ΕΠΙΜΥΘΙΟ: Ο χρησμός προείπε το μέλλον, αλλά ο άνθρωπος είναι ανίκανος να τον ερμηνεύσει ορθά!

3. Για την δυνατότητα του ετοιμοθανάτου να προβλέψει το μέλλον, πρβλ. και Ιλιάδα, Ραψωδία Π 852-854 (όπου ο Πάτροκλος προφητεύει τον θάνατο του Έκτορα από τον Αχιλλέα) και Ραψωδία Χ 355-360, στην οποία ο ετοιμοθάνατος Έκτορας προλέγει στον φονέα του Αχιλλέα, ότι θα σκοτωθεί στις Σκαίες Πύλες.

Παρόμοιες προφητείες υπάρχουν και σε μεταγενέστερα αρχαιοελληνικά κείμενα. Πρβλ. σχετικά: Πλάτωνος, Απολογία Σωκράτους 39c, Ξενοφώντος, Κύρου Παιδεία, 8.7.21. Για άλλα επίσης παραδείγματα καθώς και για το «κύκνειο άσμα», πρβλ. Janko Rich (1992): The Iliad: A commentary. Volume IV: books 13-16 Cambridge.

4. Μία από αυτές τις γυναίκες ήταν και η μητέρα του συμμαθητή μου στο Δημοτικό Σχολείο κ. Δημ. Γκεσούλη, παντοπώλη την Πράμαντα, που μου διηγήθηκε τις ιστορίες της Βασιλικής Βούλγαρη και της Κωσταντίνης Ν. Αντωνίδη και τον οποίο ευχαριστώ — και από την θέση αυτή — θερμά.

5. Το σύντομο αυτό χρονικό της επικοινωνίας του ετοιμοθανάτου Βούλγαρη με τις υπερκόσμιες δυνάμεις, μου το είπε ο γιός του και φίλος μου Γεώργιος Βούλγαρης, εφέτης, στον οποίο εκφράζω και πάλι τις ευχαριστίες μου για την συμβολή του στην συμπλήρωση του ανωτέρω δημοσιεύματός μου.

6. Μια μέσω ονείρου «ικανότητα προγνώσης» («διαίσθηση-ενόραση») είχε και η μακαρίτισσα η μάνα μου (ο Θεός ας αναπαύει την ψυχή της), η οποία λίγο πριν από κάθε ασθένειά μου με προειδοποιούσε σχετικά, λέγοντας π.χ. πως με είδε, «να είμαι χαμένος ως τη μέση μέσα σε βούρκο», ή «να κινδυνεύω να πνιγώ στην θάλασσα» κλπ. Τελικά όλα αυτά επαληθεύονταν πάντοτε, χωρίς καμμία απολύτως εξαίρεση!

7. Πρβλ. (ενδεικτικά Ερρίκου Μπέρξον: α) Ύλη και μνήμη (1896) β) Νοητική Ενέργεια (1919).